

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державне підприємство «Український дитячий центр
„Молода гвардія”»
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти

ПОГОДЖУЮ

Ректор
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

О. І. Безлюдний

« _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. генерального директора
державного підприємства
«Український дитячий центр
„Молода гвардія”»

В. М. Бездень

_____ 2021 р.

ПРОГРАМА

соціально-педагогічної роботи

в умовах закладу оздоровлення та відпочинку

2021–2026 рр.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки наголошується на тому, що одним з пріоритетних напрямків державної освітньої політики має стати побудова ефективної системи національного виховання, розвитку і соціалізації дітей та молоді. Процесом і результатом виховної діяльності всіх соціально-виховних інститутів, що реалізують освітню політику, є соціалізація.

Вагому роль у соціалізації особистості відіграють заклади позашкільної освіти, які забезпечують потребу в нових сферах спілкування, розширення неформального спілкування у вільний від навчання час, самореалізацію в нових видах діяльності.

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року актуалізує використання виховного потенціалу системи позашкільної освіти як основи гармонійного розвитку особистості; розвиток та підтримку системи роботи з обдарованою і талановитою молоддю; урізноманітнення напрямів позашкільної освіти, вдосконалення її організаційних форм, методів і засобів навчально-виховного процесу.

У системі закладів позашкільної освіти одним з інститутів соціалізації дитини виступають заклади оздоровлення та відпочинку, які певною мірою формують світогляд дитини, її погляди на суспільство. Їх діяльність характеризується розвитком якісно нового рівня можливостей, використання часу, спрямоване на особистісний розвиток у різних видах творчої діяльності та спілкування.

Також заклади оздоровлення та відпочинку мають значний потенціал для створення майданчиків для апробації та підтримки інноваційних проектів та нових методик виховної роботи, формування здорового способу життя.

Залучення здобувачів вищої освіти до роботи в закладах оздоровлення та відпочинку сприяє підвищенню якості підготовки здобувачів освіти до

Вище зазначені чинники визначають необхідність реалізації спільного проекту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (далі – УДПУ імені Павла Тичини) та Державного підприємства «Український дитячий центр „Молода Гвардія”» (далі – ДП «УДЦ „Молода Гвардія”») зі створення соціально-педагогічного майданчика в умовах закладу оздоровлення та відпочинку.

Закон України «Про охорону дитинства» констатує, що всі діти на території України, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, етнічного або соціального походження, майнового стану, стану здоров'я та народження дітей і їх батьків (чи осіб, які їх замінюють) або будь-яких інших обставин, мають рівні права і свободи. Держава гарантує всім дітям рівний доступ до безоплатної правової допомоги, необхідної для забезпечення захисту їхніх прав, забезпечення належних умов для охорони здоров'я, навчання, виховання, фізичного, психічного, соціального, духовного та інтелектуального розвитку дітей, їх соціально-психологічної адаптації та активної життєдіяльності, зростання в сімейному оточенні в атмосфері миру, гідності, взаємоповаги, свободи та рівності; проведення державної політики, спрямованої на реалізацію цільових програм з охорони дитинства, надання дітям пільг, переваг та соціальних гарантій у процесі виховання, навчання, підготовки до трудової діяльності, заохочення наукових досліджень з актуальних проблем дитинства.

Реалізація Програми соціально-педагогічної роботи в умовах закладу оздоровлення та відпочинку (2021–2026 рр.) здійснюватиметься відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про позашкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», Національної доктрини розвитку освіти (2012–2021) та інших документів, що складають нормативно-правову базу позашкільної та вищої освіти.

документів, що складають нормативно-правову базу позашкільної та вищої освіти.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Соціально-педагогічна робота в умовах закладу оздоровлення та відпочинку буде реалізована через створення майданчика соціально-педагогічного спрямування на базі тимчасового дитячого колективу (загону).

Мета діяльності соціально-педагогічного майданчика: сприяння в адаптації та позитивній соціалізації особистості шляхом допомоги їй у засвоєнні соціальних норм і цінностей, створенням умов для її творчого розвитку і саморозвитку;

Завдання:

- створення сприятливого психологічного мікроклімату і формування у кожної дитини позитивної «Я-концепції»;
- підвищення рівня соціальної адаптації дітей (соціальної, психологічної, педагогічної) шляхом їх особистісного розвитку;
- реалізація освітніх проектів та програм особистісного розвитку;
- створення умов для психологічного комфорту і безпеки;
- задоволення потреб і забезпечення прав особистості;
- попередження негативних явищ у найближчому соціальному оточенні;
- попередженні правопорушень шляхом превентивного виховання;
- встановлення індивідуальних проблем і потреб та застосування адекватних методик допомоги і самопомоги для їх вирішення;
- профілактика відхилень у соціальному розвитку особистості від соціальних норм, девіантної і делінквентної поведінки;
- профілактика дезадаптації;
- соціально-психологічна реабілітація дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;

- соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми;
- соціально-психологічна підтримка дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- впровадження інноваційних освітньо-виховних технологій.

III. МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ПРОГРАМИ

Соціально-педагогічна робота в тимчасовому колективі здійснюється за такими *напрямами*:

- розробка і впровадження соціально-педагогічних програм роботи з вихованцями;
- організація дозвілєвої роботи з дітьми;
- соціально-педагогічна робота з окремими категоріями дітей;
- індивідуальна соціально-педагогічна робота з дітьми;
- консультаційна робота.

Тематика соціально-педагогічних проєктів:

- формування здорового способу життя;
- профілактика негативних явищ у дитячому середовищі;
- особливості проявів соціальної дезадаптації у дітей;
- профілактика правопорушень;
- підтримка обдарованих дітей;
- виховання толерантності особистості;
- розвиток лідерських якостей особистості;
- волонтерська діяльність;
- проведення просвітницьких заходів: «АнтиСНІД», «Стоп наркотик», «Скажемо «Ні» курінню», «Ні – булінгу», «Навички «soft-skills» – мода чи необхідність?», «Академічна доброчесність», «Сім'я від А до Я» та ін.

Соціально-педагогічна робота зорієнтована на такі *категорії дітей*:

- діти-сироти;
- діти, позбавлені батьківського піклування;
- діти осіб, визнаних учасниками бойових дій;
- діти, один із батьків яких загинув у районі проведення антитерористичних операцій; діти;
- діти, які проживають у населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення;
- діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи;
- діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- діти з багатодітних сімей;
- діти з малозабезпечених сімей;
- талановиті та обдаровані діти;
- діти з особливими потребами;
- діти з девіантною поведінкою;
- діти схильні до правопорушень;
- діти, які стали жертвами фізичного, психічного, сексуального насильства.

Відповідно до завдань і напрямів програми соціально-педагогічна діяльність здійснюватиметься відповідно до основних *функцій*, а саме:

- *діагностично-прогностична* функція передбачає вивчення дитини, її становища і станів у різних виховних середовищах і ситуаціях, відносин з дітьми в різних групах, індивідуальних можливостей і виховного середовища;
- *корекційно-реабілітаційна* – спрямована на пошук шляхів і варіантів виходу з життєвої кризи, соціально-педагогічну підтримку і супровід;
- *охоронно-захисна* – полягає у захисті прав та інтересів дитини,

діяльності дитини, на вивчення і дотримання соціальних норм, проведення змістовного дозвілля, самоаналіз і самовиховання; вивчення і поширення кращого досвіду соціального виховання;

– *евристична функція* – націлена на допомогу в створенні умов для розвитку здібностей і талантів дитини;

– *організаторська*, яка включає організацію тієї чи іншої діяльності, здійснює вплив на зміст дозвілля;

– *прогностична*, яка визначає та вивчає ознаки, які характеризують стан розвитку (перш за все духовного) людини, групи, мікро-середовища та визначає можливості перспективи їх розвитку при збереженні даної сукупності соціальних впливів;

– *попереджувально-профілактична та соціально-терапевтична* - передбачає і приводить до дії механізм запобігання і подолання негативних впливів у соціально-правовому, юридичному та психологічному плані, організовує соціотерапевтичну допомогу, забезпечує захист прав у суспільстві, допомагає підліткам і молоді в період соціального і професійного визначення.

– *комунікативна* – полягає у встановленні контактів з тими, хто потребує допомоги та підтримки;

– *психологічна* функція передбачає різноманітні види консультивання та корекції міжособистісних стосунків, допомогу в соціальній реабілітації всім тим, хто цього потребує, повинна сприяти соціальній адаптації особистості;

– *соціально-медична* функція передбачає організацію роботи з профілактики здоров'я, надання першої медичної допомоги, роботу з питань культури харчування, санітарно-гігієнічних норм, по плануванню родини, формування відповідального ставлення до репродуктивної та сексуальної поведінки, сприяння підготовці молоді до сімейного життя та формуванню здорового способу життя;

поведінки, сприяння підготовці молоді до сімейного життя та формуванню здорового способу життя;

– *морально-гуманістична* функція є інтегральною, вона поєднує риси всіх попередніх функцій, надає соціально-педагогічній діяльності гуманістичної спрямованості, створює умови для гідного функціонування людини, групи людей у суспільстві.

– *соціально-педагогічна* функція включає цілеспрямований, організований соціальним педагогом виховний вплив соціуму на поведінку та діяльність дітей, а також вияв інтересів та потреб у різних видах соціокультурної діяльності.

IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ:

– розробка науково-дослідної теми «Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму» (державний реєстраційний номер: 0119U103978);

– проведення науково-практичних та науково-методичних семінарів, круглих столів, нарад з питань соціально-педагогічної роботи з тимчасовим колективом;

– підготовка та проведення тренінгів;

– організація та проведення Всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Ліга педагогів»;

– підготовка до друку спільних видань та методичних рекомендацій;

– написання та захист курсових, випускних кваліфікаційних робіт студентами на базі УДЦ «Молода Гвардія»;

– включення до наукової теми кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи УДПУ імені Павла Тичини напряму «Соціально-педагогічна робота з тимчасовим колективом».

V. ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Ініціатори та розробники програми – ДП «УДЦ „Молода Гвардія”» та УДПУ імені Павла Тичини зобов’язані:

- реалізувати функції програми у межах предмету програми;
- розробляти та реалізовувати проекти соціально-педагогічної та соціально-психологічної роботи;
- вибирати шляхи досягнення мети і завдань, задекларованих у програмі;
- погоджувати форми і методи роботи з психологічною службою центру;
- знайомитися з необхідною новітньою для роботи науковою та навчальною літературою;
- виступати з узагальненням досвіду своєї роботи;
- залучати до реалізації програми відповідні організації та установи;
- забезпечувати підготовку кадрів для здійснення соціально-педагогічної роботи в закладі оздоровлення та відпочинку дітей, зокрема через впровадження дуальної форми здобуття освіти;
- нести персональну відповідальність за правильність і адекватність використаних методів та форм роботи.

VI. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ СТОРІН

Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

вул. Садова, 2
м. Умань, Черкаська обл.
20300
тел./факс: (04744) 3-45-82,
E-mail: post@udpu.edu.ua

Ректор

О. І. Безлюдний

Державне підприємство
«Український дитячий центр
„Молода гвардія”»

вул. Миколаївська дорога, 172
м. Одеса
65069
тел./факс: (048) 755-92-60
E-mail: molgyard@ukr.net

В. о. Генерального
директора В. М. Бездень

